

selve den norske Højesteret; denne var tilfreds med den gældende Ordning og kunde ikke tænke sig at gaa bort fra den. Ordningen er da ogsaa blevet staaende, og jeg tror, det har været til Gavn.

Jeg ser gerne, at man nu for Alvor overvejer Spørgsmaalet om at indføre en tilsvarende Ordning for vort Land. Jeg beklager — det maa jeg indrømme —, at vor egen Højesteret ikke har ment at kunne slutte sig til et Forslag om at indføre offentlig Votering, og jeg maa i Forbigaaende sige, at jeg beklager, at man i sin Tid ved Retsplejereformens Gennemførelse afskaffede den fakultative Ordning, man havde, efter hvilken det var muligt for Højesteret, naar Retten selv fandt det passende, at votere offentligt. Det var en Ordning, der ikke var blevet benyttet, og ved Retsplejereformens Gennemførelse blev den altsaa afskaffet. Nu er der altsaa Mulighed for at ændre dette, hvis dette Lovforslag gennemføres. Jeg beklager, som sagt, at Højesteret selv ikke har ment at kunne gaa ind paa denne Tanke, men jeg mener paa den anden Side, at dette Standpunkt ikke kan være afgørende for Rigsdagen. Vi maa tage Spørgsmaalet op og tage Stilling til det ud fra den Opfattelse, som vi finder rigtigst, og jeg kan da ikke se bort fra Grundlovens Ord om Offentlighed i Retsplejen. Det forekommer mig, at naar man fortsat stiler mod den fulde Oplydelse af det, der i saa Henseende er Grundlovens Ord og Mening, saa hører hertil ogsaa, at man indfører denne offentlige Votering i Landets Højesteret. Man bør ved Behandlingen af denne Sag overveje det Spørgsmaal: Hvad er Rettens Opgave? — og jeg mener da, at man — uanset de Anskuelser, der maatte raade med Hensyn til selve Spørgsmaalet om Voteringsvæsenet — maa kunne enes om at sige, at det er Højesterets Opgave at virke retsbelærende, at skabe Ret paa de Omraader, hvor man ikke hidtil har haft nogen Ret, og gøre dette efter Tidens Opfattelse af de foreliggende Spørgsmaal. Det bliver derefter Rigsdagens Opgave at skabe de bedst mulige Betingelser for, at Højesteret kan udfolde sin Virksomhed i denne Retning, og det forekommer mig da, at man ved at indføre offentlig Votering skaber en større Udsigt til, at Højesterets Afgørelser kan komme til at virke retsbelærende.

Naar jeg her gør mig til Talsmand for, at man følger det foreliggende Forslag i saa Henseende, er det ikke blot, fordi jeg i og for sig fuldt ud kan være enig med det, som Grundtvig i sin Tid saa smukt udtalte, da han nævnte Mottoet: Renhed, Sandhed og

Klarhed. Hvis vi i dette Øjeblik vilde stille disse Ord op som Motto, vilde det vist komme til at lyde som noget i Retning af et Slagord, og det er ikke Slagord, vi har Brug for i denne Forbindelse, men jeg har den Opfattelse, at det vilde virke i højere Grad retsbelærende, vilde være en bedre Vejledning, ikke blot for Underretterne, men for den hele Befolkning, om vi indførte en Ordning, hvorved det kan ses, med hvor stærk en Vægt Højesterets forskellige Domme og Afgørelser fremtræder. Jeg sagde før, at Højesteret hidtil har staaet som en Enhed, og at man altid har bøjet sig for dens Afgørelser, og det vil man naturligvis altid gøre, men der er dog neppe mange, der er tilbøjelige til at tro, at naar Højesteret har truffet sin Afgørelse, er denne Resultatet af en enstemmig Opfattelse mellem Højesteretsdommerne. Jeg er tilbøjelig til at tro, at man ved adskillige Lejligheder, f. Eks. naar Voteringen har taget lang Tid, har gjort sig selv det Spørgsmaal: Hvordan mon Stillingen er indenfor Højesteretsdommernes Kreds? Og mon ikke ogsaa det Spørgsmaal har rejst sig, naar en Afgørelse er truffet: Med hvor stort et Flertal er mon denne Afgørelse kommet til Veje? Naar vi erindrer, at der skal mindst 9 Højesteretsdommere til for at træffe en Afgørelse, kan man tænke sig, at Forholdet ved adskillige Lejligheder har stillet sig saaledes, at en Afgørelse er kommet til Veje ved, at 5 har overstemt 4, at der altsaa har været et forholdsvis lille Flertal, og der er jo den Mulighed, at dette lille Flertal paa 5 af 9 kunde være blevet et Mindretal, hvis *samtlig*e Dommere havde været med til at træffe Afgørelsen. Det vil derfor efter min Opfattelse være heldigt, om man nu skrider til at indføre den offentlige Votering. Højesteret vil sikkert styrkes derved, og jeg tror ogsaa, at det kan bidrage til at udvikle Ansvarsfølelsen yderligere hos de enkelte Dommere, naar der skal gøres Rede for de Standpunkter, de hver for sig indtager i de foreliggende Sager. Mange Grunde forekommer mig at tale for at skride til Gennemførelse af det, der her er foreslaaet. Jeg kan i saa Henseende undersøkrive adskillige af de Bemærkninger, der anføres i den Betænkning, der er afgivet af Professor Munch-Petersen og Højesteretssagfører Bache, der danner Flertallet indenfor den Kommission, der har haft til Opgave at beskæftige sig med dette Spørgsmaal. Jeg ønsker at tilføje, at jeg vil anse det for heldigt at søge indført den Ordning, at det fremtidig ikke skal være fast Regel, at den yngste Dommer skal votere først, men at Rettens Præsident